

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΔΑΦΝΗ

Γύρω από το τραγικό νησί

(Αφιερωμένο στον αγαπητό ονάδελφο κ. Χάρη Σταματίου)

— Αφεντικό, καλώς όρισες!... Κάναμε μαύρα μάτια να σε δούμα... Πότε μάς ήρθες;

— Χτές το βράδυ, μπάριμπα Φώτη, με το τελευταίο τραίνο... Και πώς πάνε οι δουλειές;

Κράτησε τότες ακίνητη τα κουτιά ο γέρο φαράς ο Χελιώτης και πιάσαμε κουβέντα, αὐτός από τὴν βάρκα του κ' ἐγὼ ἀπὸ τὸ μουράγιο. Πίσω ἀπλώνονταν, ἀπάνεμο στὴ γλυκεῖα κείνη ὄρα τοῦ θαλινοῦ, τ' Ἀναπλιώτικο λιμάνι, με τὸ Μπουτζί στὴ μέση, με φόντο τ' Ἀργίτικα βουνά καὶ πὸ πίσω, μακριά, τὴν Τζήρια με χιονισμένη ἀκόμη τὴν κορυφογραμμή της.

Ἦ κουβέντα μας ἦτανε γιὰ ψαρέματα τῆς ἐποχῆς. Ὁ Φώτης παραπονιότανε πὼς οἱ γλῶσσες τοῦ βιβαριοῦ—τετράπαχες καὶ γλυκαῖες—ἦτανε λιγοστὲς ἐφέτος. «Ποῦ καὶ ποῦ νὰ καμαρώσης καμμιά». Ἦτανε ὁμοῦ μπόλικα τὰ λαυράκια καὶ τὰ κοκκάλια τ' ἀσημολέπιδι κ' ἄλλα ψάρια πού πιάνονταν με σურτή.

— Ἐ, τι λές, ἀφεντικό; Βγαίνουμ' ἀπόψε; ἐπρότεινε ὁ φίλος μου.

— Γιατί ὄχι, μπάριμπα Φώτη. Ἔχοι πέντε μῆνες μὴναι μὴναι... Γιὰ τὸν καιρὸ τί λές;

Ὁ γέρο φαράς σήκωσε τοὺς ὤλους. Ἦθελε ρώτημα; Δὲν ἐβλεπα τὴ θάλασσα πού ἦτανε λάδι; Μά ὅσο νάναι, ἀνοιξὴ ἀρχίνισε καὶ τὴ νύχτα πάντα ἡ στεριά ἐβγαζε ἀεράκι.

— Τόσο τὸ καλλίτερο, εἶπα. Μαϊνάρουμε καὶ τὸ πανάκι, πού ἔτσι θὰ μανοβράδουμε καλλίτερα τὶς σურτές μας...

Μείναμε σύμφωνα ν' ἀνταμώσουμε, περσιμένα μετάνυχτα, στὴν ἀκρινὴ σκάλα, κάτω ἀπὸ τὸ βενετσιάνικο τεῖχος. Ἐδῶ εἶνε τὰ τελευταῖα σπίτια τοῦ Ἀναπλιοῦ. Στὴν πετροσκάλα τούτῃ βῆκε ὁ Ὁθωνας, πατώντας γιὰ πρώτη φορὰ τὰ Ἑλληνικά χιμάτια. Σ' αὐτὴ γλίστησε καὶ θάλαφε, ἂν δὲν ἐπρόφτανε νὰ πόνε κρατήση ἕνας ἀγωνιστής. Ἐδῶ τὸ μέρος εἶν' ἐρημικὸ καὶ πιότερο τῆ νύχτα... Εἶνε ἡ ἀκρὴ τῶν μουραγιῶν. Μά ὁ Φώτης; ὁ Χελιώτης; παράξενος κ' ἀπόκοτος, τὸ συνηθίζε ἐδῶ νὰ δένῃ τὴν φαρόβαρκα του, καὶ δικαιολογιοῦτανε πὼς ἔτσι ἔχει τὴν ἡσυχία του ἀπὸ τὰ γαυγίσματα τῶν καρβόσκυλων, πού ἄλλοῦ δὲ σ' ἀφήνονε νὰ κλείσῃς μάτι τὰ λυσαρμένα.

Τὸν ἀφῆσα καὶ πῆγα σπῆτι μου νὰ εἰομαστώ. Δειπνήσα ἐλαφρά, ἦπια ἕνα ποτηράκι κουμανταρία καὶ βγήκα στὸ ἰσημερινὸ μπαλκόνι νὰ καπνίσω ἕνα τσιγάρο. Ἦ νύχτα ἦτανε σκοτεινὴ καὶ ἤσυχη. Πότε-πότε περνοῦσε κανὲν ἀνοιξιάτικο συγνεφάκι κούβοντας τ' ἄστρα. Μπροστά μου, σὰν τοῖχος, κανύνηλος, βαρῦς, σηκωνότανε τὸ Παλαμῆδι, με τὶς ντάπιες του καὶ τὰ μεντένια του καὶ τὴ στριφτὴ σκάλα του πού φιδόσφηνετα ἀπὸ τὴ ῥίζα τοῦ βουνοῦ ὡς τὴν κορφῆ, 999 σκαλοπάτια.

Ἄξαφνα, εἶδα δὴ φῶτα νὰ ξεχωρίζουν στὴν κορφῆ, καὶ σὲ λίγο ἐν ἄλλο ν' ἀνεβλῆναι ἀγὰ-ἀγὰ τὴ σκάλα. Ἦ κίνηση αὐτὴ ἦταν ἀσυνήθιστη. Τὶ τὰ συμβαίνει τέτοια ὄρα στὸ Παλαμῆδι; Κι' ἄλλο-μονο! τὸ μυαλό μου δὲν πῆγε κεί πού ἐπρεπε, στὰ φοιχτά ἔργα πού ἦταν νὰ γίνουιν ἀπόψε...

Σὲ κάμποση ὄρα κατέβηκα στὸ λιμάνι. Προτῶ ζυγώσω ἀκόμη στὴ σκάλα, ἀκούσα κρότο πολλῶν κουπιῶν νὰ χτυποῦν τὰ νερά καὶ ξεχώρισα μιά μεγάλη βάρκα πού ἐρχότανε κατὰ ἔξω. Καθὼς ζύγωνε ἡ βάρκα, εἶδα πὼς ἔστεκαν μέσα ὄρθιοι πολλοὶ ἄνθρωποι καὶ κάτω ἀπὸ τὴν ἀναλαμπὴ τῶν ἀστρῶν γυάλιζαν λόγγες σπητὲς. Φωνὴ ἀνθρώπων δὲν ἀκούγα, παρὰ τὸ χτύπο τῶν κουπιῶν.

Ὁ ποιητὴς κ. Στέφανος Δάφνης

Ὅταν ἡ βάρκα πλεῖνισε στὴ σκάλα, εἶδα πὼς ἦταν γεμάτη στρατιῶτες καὶ στὴ μέση ἕνας ἄνθρωπος πτεγοπόρος, με μαύρα ρούχα, μαύρη ρεμπουμπλικά, ψηλός. Ἄκουσα μιά χαμηλόφωνη προσταγή. Οἱ μισοὶ στρατιῶτες πετάχτηκαν ἔξω, ἔπειτα ὁ μαυροντυμένος, πίσω του οἱ ἄλλοι στρατιῶτες πού τὸν περικυλώσανε. Ἐνα χερὶ ἀρπάζε τὸ δικό μου ἀπὸ τὸν καρπὸ καὶ τὸσφιξε.

— Ὁ Μόγιας! μουρμούρισε μιά φωνὴ στ' αὐτὴ μου.

Ἦταν ὁ μπάριμπα Φώτης πού ἔστεκε πλάγι μου, ἴδια με μένα συγκινημένος. Καὶ καθὼς τὸ ἀπόσπασμα, ἔχοντας στὴ μέση τὸ Δῆμιο, μάκραινε βουβὸ κατὰ τὸ δρόμο τοῦ Παλαμῆδιοῦ, ὁ φαράς μου ἔδωσε ὅσες ἤθελα πληροφορίες: Πρωτ-πρωτ, με τὴν ἀνατολή, θὰ γινόντουσαν ἐκτελέσεις. Τρία κεφάλια θὰ πέφτανε κάτω ἀπὸ τὸ φοβερὸ λεπίδι. Οἱ δυὸ ἀπὸ τοὺς κατάδικους ἦταν ἀδέρφια, Γαλαξειδιῶτες κουρσάροι. Κουρσάροι στὰ χρόνια μας! Ὁ τρίτος ἦταν ἕνας Ἡπειωτῆς ληστής...

— Μπορεῖ ὁμοῦ νὰ κόψουν καὶ περισσότερους... Ποιὸς ξέρει...

Καὶ ἡ Μαριτιάτικὴ νύχτα ἦτανε τόσο γλυκερά! Καὶ τὸ φεγγάρι ἐπρόβαινε τώρα πίσω ἀπὸ τὸν Προφήτη Ἥλια, ρίχνοντας καταρράχτη φωτὸς ἐπάνω στ' ἀκύμαντα νερά. Κι' ἦταν ὅλα γύρω καλά καὶ ἀγαθὰ καὶ ἀνυποψίαστα...

— Φώτη, δὲ θὰ πάμε στὸ ψάρεμα, ἀπόψε!.. Μουῦρνε το κέρφι, Φώτη... Πάμε στοῦ Κουτσαῖτη νὰ πιούμε καφέ.

Καὶ τράβηξα τὸ φίλο μου στὸ καφενεῖο τῶν ξενύκτηδων, πού ἦταν σχεδὸν γεμάτο ἀπὸ ψαράδες καὶ ναυτικούς. Παρέες, ἐδῶ καὶ κεί, παίζανε πρόφα, κουβέντιαζαν, βλαστημοῦσαν, ἄλλοι ρουφούσαν ναργιλέ, ἀτάραχοι στους καλιοὺς γύρω καναπέδες.

— Τὸ ξέρουμε, Φώτη; τοῦ μουρμούρισα.

— Μπορεῖ... Μά δὲν ἔχουν ὄλοι τὴν ἴδια καρδιά.

***

Ἐκεῖνὴ τὴ νύχτα κοιμήθηκα ἕναν ὕπνο παραγμένο.

Βγήκα ἀργά, τὸ ἀπόγιομα καὶ με κάποιους φίλους πῆγαμε περὶπατο ὡς στο Πολύγωνο. Ἐνας ἀπ' αὐτοὺς εἶχε τὸ θλιβερὸ μουράγιο νὰ πῆ νὰ ἰδῆ τὶς κατατοιμήσεις καὶ τώρα μᾶς διηγότανε τὶς ἀποτρόπαιες σκηνὲς πού εἶδαν τὰ μάτια του καὶ τὰ σταραχτικά λόγια πού ἀκούσαν τ' αὐτὰ του. Ἐκεῖνα τὰ δυὸ ἀδέρφια, οἱ κουρσάροι, πρὶν ἀποχωριστοῦνε, φιλήθηκαν στὰ χεῖλη, κ' ὕστερα πῆραν τὸ φίλημα τὸ Μόγια ἀπὸ μὲτωπο... Ἐνας ληστής πέθανε παλληκαρίσια, μὰ ἕνας ἄλλος, ἅμα ἀντίκρισε τὴν καρμάνοδρα ἀγρίεψε, τινάχτηκε ἀπότομα πίσω, καὶ χρεῖστικε νὰ βάλουν ὅλη τὴ δύναμή τους ὁ Δῆμιος κ' ὁ βοηθὸς του γιὰ νὰ τὸν ἀνεβάσουν σέρνοντας στὸ ἱερίωμα... Ἐνας ἄλλος κατάδικος ἐκλαίγε με σιωπηλὰ δάκρυα καὶ σὰν βροθῆκε μπροῦντα δειμένος στὴν τάβλα καὶ εἶδε μέσα στὸ σακκούλι τὰ κομμένα κεφάλια τῶν ἄλλων, ἔμπηξε ἕνα μουγγρητὸ ζῶνο πού τὸ σφάζουν: «Ὡαὼαὼ!.. γιατί με κάνετε ἔτσι!..»

Καὶ ὕστερα καὶ πάντα ἡ ἀστραπὴ τοῦ μαχαιριοῦ κ' ὁ βρόντος του κ' ὁ παφλασμός τοῦ αἵματος, πού γυνότανε γύρω κεί ἀχνίζε μέσα στὴν πρωῒνη δροσιά... — Μετάνοιμα πού πῆγα, ἐτελείεσε ὁ ἀσυλλόγιστος φίλος μας. Φοβᾶμαι πὼς ἐκεῖνα τὰ κεφάλια θὰν τὰ βλέπω γιὰ πολὺν καιρὸ στὸν ὕπνο μου.

Γίνηκε λίγη σιωπὴ. Ἐπειτα ἡ κουβέντα μας πῆρε ἄλλο δρόμο.

— Ἐπειτα ἡ κουβέντα μας πῆρε ἄλλο δρόμο.

Γίνηκε λίγη σιωπὴ. Ἐπειτα ἡ κουβέντα μας πῆρε ἄλλο δρόμο.

Ἦταν ἀπὸ τρεῖς μέρες ξανασιμῆμα με τὸ γέρο φαρά. Τὰ γκοφάρια εἶχανε πληθύνει στὰ νερά

μας και πιά ξω από τ'ο λιμάνι, κατά τήν Καραθώνα, άλλοι ψαράδες είχαν κάνει χρυσές δουλειές από ροφόπουλα και συναγρίδες... 'Η άνοιξη, με τ'ο φεγγάρι, είχε ή καλύτερη εποχή για τ'α ψαρέματα τ'ου άφρο, ή σ'α κρεμαστά νερά γιά πετρούφαρα. Δέν πρέπει ν' αφήνη κανείς τήν ευκαιρία να χάνεται.

— Θά σκορπίσουμε και παραγάδια, είπε ο Φώτης. "Εχω σκουλήκι φινό, ζωντανό... Λοιπόν, άπόψε ;

— Καλά, Φώτη, άπόψε. Να με περιμένης δίχως άλλο...

Θά ήταν δέκα ή ώρα, όταν ή βάρκα, με τ'ο πανάκι της φουσκωμένο από τόν άπόγειο, γλιστρούσε σ'α νερά τ'ου λιμανιού, με τήν πλώρη κατά τήν άνοιχτή θάλασσα. Άντίκρου μας μαυρολογούσε τ'ο Μπούρτζι, τ'ο τραγικό νησάκι πού χορησίμενε γιά κατοικία τ'ου Δημίου. Σύγνεφα κρύβανε τ'ο φεγγάρι. "Ένα παραθυράκι ψηλά ήτανε φωτισμένο.

— Άνάβει και κι νηλιά ο καταραμένος, αυτό τούλειψε. Ζιάρι τέτε ντιέγκου ! (Φωτιά να σέ κάψη !), μουμούρισε άρβαντικά ο γέρο ψαράς και τραβώντας τ'ο σκοτάδι έκανε τ'η βάρκα να λοξέψη, ξεκοβώντας πέρ' από τ'η φωλιά τ'ου Μπόγια. Άπό μακριά έρχότανε βαθύ τ'ο μουμούρο τ'ης τραγωμένης θάλασσας.

— Θαρρώ πως θάχουμε άγέρα όσω, μπάρμπα Φώτη ; είπα.

— Θά πέση... θά πέση, άπάντησε κεινος.

Και γώ έμπιστεύτηκα στήν πείρα τ'ου.

Γρήγορα ή βάρκα μας άφησε πίσω τ'ο Βραχίονα και λοξεύοντας άριστέρα έσκιζε τ' άλλαρροκινάστα νερά, μπαινόντας σ'όν Ισκιο πού έφριχνε κάτω ο μουντός όγκος τ'ου "Ιεζ-Καλέ. Πρίμο τ' άγέρι τ'ο στεργιανό και φούσκωνε όλοένα τ'ο πανί μας. Μα ο ψαράς ο Χελιώτης δέν ήταν εύχαριστήμένος. Κάθε τόσο κοίταζε γύρω και μουμούριζε άρβαντικά σ'α δόντια τ'ου.

— Κι' αν μας πιάση φουρτούνα ως τήν Καραθώνα, Φώτη ;

Μιλιά ο Φώτης.

— Και τίποτα να μην πάθουμε, πάλι οι κόποι μας θά πάνε χαμένοι, πρότσετα σέ λίγο. Τα ροφόπουλα θά τρυπώσουν σ'α θαλάμια τους. Κι' όσο γιά τ'α κοκάλια, τρέχα-γύρευε.

Μά ο Φώτης δέν τ'όρριχνε κάτω. "Εστριψε τ'ο τιμόνι κι' έβαλε πλώρη γιά τήν Καραθώνα με πείσμα άρβαντικό : «Δαίμονι να τ'ο πλεσεί!...»

Είν' ένας κόρφος άνοιχτός σ'ούς καιρούς, μιá έρημη άκρογιαλιά, άλλοι χαλίγια, άλλοι βράχοι. Πιά άπάνω μερικές καλβές τσοπάνικες και τ'οσκοτεινό στόμα μιás σπηλιάς πού χάσκει κατά τ'η θάλασσα. Μέσα στή σπηλιά είνε έκκλησιά, ή Παναγιά ή Κατακρυμμένη.

Σ'α φτάσαμε κεί με τ'ο κιλό, άνάψαμε τ'ο ψιροφάγαρο. Σ'το φως τ'ου κοίταξα τ'ο ρολόι μου. Μεσάνυχτα. "Ήσυχα τ'α νερά τ'ου κόρφου, εδω.

— Άς ρίξουμε τ'α παραγάδια πρώτα, είπε ο σύντροφός μου, κι' ύστερα τραβούμε συρτή.

Τ' άγκίστρια ήταν έξιμα, με τ'α δολωμάτά τους, και τ'α σκορπίσαμε γύρω. "Επειτα φέραμε τ'η βάρκα στήν άκρογιαλιά, τήν εδέσαμε και πηδήσαμε έξω να ξεμουδιάσουμε λίγο, περπατώντας. "Ο Φώτης μάζεψε άφάνες, ένα μεγάλο σαρφά, και τούβαλε φωτιά. "Η φλόγα λαμπάδισε ζσηρή, τ'α ξερόχορτα καιγόταν γρήγορα τρίζοντας κι' ή άαμψη, σκίζοντας τ'ο σκοτάδι, καθ'εφτιζότανε μακρόσυρτη στή θάλασσα.

Καθίσαμε κοντά, πάνω σ'α βράχια και καννίζαμε: έγώ τ'ο τοιγάρο μου, ο γέρος τ'ο τοιμπούκι τ'ου τ'ο γιουσουρένι, χάρισμα ενός Ναπολιτάνου συντεχνίτη τ'ου... Κουβεντιάζαμε... Είπαμε παλιές ψαράδικες ιστορίες και, δέν ξέρω πώς, ή κουβέντα γλιστρησε σέ φαντάσματα και βρυκολάκους. Θαρρώ πως από κάποια δική μου άστοχιά, γιατί έφρασε να θυμηθώ πως σ'το ζήτημα αυτό ο γέρος έδειχνε όλη τήν άφέλεια τ'ης λαϊκής τ'ου ψυχής.

— Δέν πιστεύεις, δ ; φώναξε, δέν πιστεύεις ; Άμψ όλα τ'α κοροϊδεύετε σεις οι γραμματιζόμενοι... Ρώτα όμως και μένα πού είδα !... Ε ί δ α, λέω, άκούς ; με τ'α μάτι α μ ο υ τούτα, όπως σέ βλέπω τώρα δά !

— Και τι είδες, Φώτη ;

— Δέ σου λέω.

— Γιατί ;

— Γιατί ή' άρχισης πάλι να με λές άλαφοόσκιοτο και νεραϊδοπαρμένο, και θά μαλώσουμε, όπως τήν άλλη φορά... Άς κουβεντιάσουμε καλύτερα γι' άλλα πράματα... Νά, ως πούμε γιά... πολιτικά.

Εδω είμαστε πάντα σύμφωνοι. Κ' έσοι άρχισ με άσωστο συζήτηση γιά τ' άταλα τ'ης Δελιγιαννικής πολιτικής, ήτοι τ'ου «άθλιου κορδονιού» πού είχε κατανησει τούς πολίτες να τρώνε «έζηταπέντε τ'ο ψωμί και δέκα τ'ο λεμόνι !» "Ήταν άπελπισία !... «Μπελά τ'ο να σ'οί!...»

"Ετσι πέρασε μιá-δύο ώρες. "Ήτανε καιρός πιά να βγάλουμε τ'α παραγάδια μας και να γυρίσουμε σ'τ' Άνάπλι, τραβώντας και συρτή με τήν όρημ τ'ης βάρκας.

Το ψαρέμα μας δέν ήτανε πολύ πλούσιο, μά δχι και φτωχό, όπως φοβόμουνα. "Ενα πανέρι γεμάτο πετροψαφρα, πού λαχτάριζαν και γυαλοκοπούσαν άσμένια σ'το φως τ'ου φαναριού.

'Ανοιξαμε τ'ο πανί και βάλαμε πλώρη γιά τ' Α-

νάπλι. Μα πιά πέρ' από τήν Καραθώνα ο άγέρας δυνάμωσε. "Η βάρκα μας σκαμπαναβέαζε...

Σύννεφα μεγάλα, μαύρα, μιá κρύβανε τ'ο φεγγάρι, μιá τ'ο ξεσκέπαζαν—φεγγάρι λειψό, γερό. "Θά μας χορέψη», είπα, κι' ο γέρος τ'ο παραδέχτηκε τ'η φορά τούτη. Μα και τι να τ'η, πού ή θάλασσα-σοταραχή όλοένα και φουρτούνιαζε, φοβερίζοντας να μας συνεπάρη, και τ'ο κύμα μας έφτυνε κατάμ'υτρα τούς άφρούς τ'ου ; «φτοψέ σας, άνθρωπάκια !» Μα ή «Φτερωτή» ήτανε γερό σανίδι, πού λέει ο λόγος, και τ'ο χέρι τ'ου μπάρμπα Φώτη κρατούσε στερεά κι' επιδέξια τ'η σκότα...

Σέ μιáμιση ώρα είχαμε φτάσει σ'το έμπα τ'ου λιμανιού. "Η θαλασοσοταραχή δέν έπαυε ούτε δώ. "Η προκυμαία ήταν έρημη, τ'α φανάρια τ'ης οβυστά. Άκούγαμε τ'ο γτύπο τ'ων κυμάτων πού έσπαζαν σ'α μουράγια και ρωτούσαμε ο ένας τόν άλλοτε πού θά μπορούσαμε να πιάσουμε στεριά πιά σίγουρα. Κι' ως τόσο περάσαμε κοντά από τ'ο Βραχίονα, πού τ'ο παμπόλαιο φανάρι τ'ου τρανταζότανε σύγκρομ από τ'ο στύλο τ'ου, και πλέαμε έχοντας άριστέρα μας, διακόσια μέτρα πέρα, τ'ο Μπούρτζι, σκοτεινό, γεμάτο μυστήριο.

"Αξαφνα, μέσα στή βουή τ'ων στοιχείων, μιá φάνηκε πως ξεχώριζαν φωνές άνθρώπινες, μαρυνές, κομμένες... Οι φωνές δέν έρχόνταν από τ'η στεριά, ούτε από τ'ο καριβοστάσι, όπου έβουίζαν τ'α σκονιά και οι άντιένες τ'ων άραγιμένων καικιών. "Ήτανε φανερό πως οι φωνές έρχόνταν από τ'η θάλασσα πού άφροκοπούσε άριστέρα μας. Είπα :

— Άκούς ;

Κι' ο γέρο ψαράς, με τ'ο γυμνασμένο αυτί, άπάντησε :

— Άκούω... Φωνές άνθρώπινες !

— Άπό τ'η θάλασσα...

— Άπό τ'ο Μπούρτζι!...

Μέσ' από ένα σύγνεφο πρόβαλε τ'ο φεγγάρι τ'ο λειψό. Γίνηκε φως. Και τότε είδαμε και άνεπάντεχο. Κοντά σ'το τραγικό νησί τ'ου λιμανιού, δύο, τρία, πέντε κεφάλια μορφέ και περιούστερα—ν' άνερωκατεβίαιουν σ'α τραγωμένα νερά, μιá να κρύβονται, μιá να βγαίνουν σ'όν άφρό. Κι' άκούσαμε πάλι τήν άγωνία τους, σάν από λαρύγγια πού τ'α σφίγγει ο τρόμος τ'ου θανάτου, ή λαχτάρα τ'ου χαμού. Λόγια δέν ξεχωρίζαμε, παρ'ά ένα μουγγρητό βαθύ, πού γινόταν ένα με τ'ο ρόχθο τ'ων κυμάτων πού σπάζανεσ'α βράχια τ'ου νησιού.

— Άνθρωποι κινδυνεύουν ! είπα σ'το σύντροφό μου.

Μά κεινος, αρπάζοντας τ'ο χέρι μου και σφιγγόντάς τ'ο δυνατά, έμουρούρισε :

— "Όχι ! Είνε οι προχτεσινόι !... οι κορμένοι !... αυτοί είνε !...

"Η συγκινημένη φωνή τ'ου γέρου τάραξε και τ'η δική μου ψυχή. "Ήταν ή ώρα ; ο τόπος ; — δέν ξέρω... "Η αλήθεια είνε πως δέν εδύκα λέξη να πώ, μόνο κοιτάξα σαστισμένος. Και καθ'ός τ'ο φεγγάρι έκρουσε τ' άντικρυνό παραθυράκι, ένα μαύρο πλάμα φάνηκε πίσω από τ'α κάγκελλα και σάλεψε κι' ένα φαναράκι σηκώθηκε σ'το ύψος εκείνο και φώτισε μιá ξερογκιανή μορφή.

— Νάτος !... "Ο Μπόγια ! είπα ο σύντροφός μου. Κοιτάει τούς κορμένους πού βρυκολάκιασαν γύρω τ'ου να τόνε παιδίψουν... Ζιάρι τέτε ντιέγκου ! Καταραμένε !...

Μά στιγμή άκόμη, γεμάτη άγωνία. Τ'ο φεγγάρι κρύφτηκε ξανά σ'α σύννεφα, τ'ο φαναράκι κατέβηκε και τ'ο σκοτάδι χύθηκε πάλι πηχτό, σ'όν οδρανό, σ'η θάλασσα, σ'ις ψυχές μας. Είχαμε ζυγώσει πιά σ'το καριβοστάσι, και τ'ο σφύριγμα τ'ου άνέμου σ'ις άντένες σκέπαζε κάθε άλλο θόρυβο. Σ'το ύπόστεγο τ'ου άντικρυνού Τελωνείου ο τ'όλλγος βροντούσε δυνατά, με ρυθμό... "Ένα καρδόσκυλλο σφύριζε φοβερίζοντας τούς ίσκιους και τ'α κόματα. Κι' άνθρώπινη σιά καμιά σ' όλη τήν προκυμαία...

"Οτι είχαμε δει, ό,τι είχαμε άκούσει, και πως φαινότανε σάν ένα κακό όνειρο, γρήγορο, έφιαλτικό. Και δέ θά πιστεύαμε ποτέ τήν άλλοκοτη αυτή παρουσία, αν δέν είμαστε δυό μαζί πού τ'ην είδαμε.

"Όταν πατήσαμε σ'η στεριά, τ'ο αίσθημα τ'ης σιγουριάς ξανάφερε κάποια γαλήνη στήν ψυχή μου και ρώτησα :

— Μά τι νάητανε αυτό, μπάρμπα Φώτη ;

— Δέν είπα ; Οι κορμένοι... Τ'α κεφάλια τους πού βρυκολάκιασαν... Τι άλλο... Κ' έπειτα...

— "Επειτα ;

"Ο γέρος σ'αθήκε συλλογισμένος. Σέ λίγο, είπα :

— Σάμπως είνε ή πρώτη φορά ;

"Ετσι γίνεται κάθε φορά πού θά δουλέψη αυτός ο τρισκαράτος ιη μηχανή τ'ου. Γιά νύχτες τριγυρνόν φαντάσματα γύρω από τ'ο Μπούρτζι !

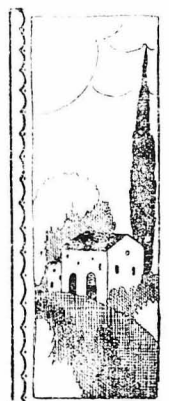
— Και φωνάζουν ; ρώτησα. Πώς μορφέ ;

"Ο γέρος δέν άπάντησε άμέσως. Μά, καθ'ός προχωρούσαμε σ'το σκοτεινό καλνιτζίμι, μουρούρισε :

— Άλλοτε δέν έφώναζαν... Είνε ή πρώτη φορά.

Παραπάνω έχωριστήκαμε. "Ο Φώτης δέν ήθελε να μείνη σ'η βάρκα μου. Πήγαινε σ'όν Ψαρομαχαλά, να κοιμηθ'η σ'το σπιτάκι τ'ου, και πρίν τ'ο μεσημέρι θά περνούσε από τ'ο δικό μου να φέρη βουρλιωμένα δυό, τρεις όκάδες ψάρια— τ'ο μερτικό μου.

— Καλά, Φώτη... "Ένα ρο-

ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Νέα ύφασματα

Υστερα από τα χάρτινα, από τα σχυρένια και από τα λαστιχέ- νια ρούχα, νά και ρούχα από... κουνελόμαλλο. Τέτοια ύφασματα άρχισε νά κατασκευάζη ο Οίκος Ούγκέτι της Σαρβοίας. Και όσοι τά έφορεσαν είνε ένθουσιασμένοι, γιατί είναι πολύ πιο ζεστά από τά μάλλινα, έλαφρά και λεπτά σάν μεταξοτά. 'Η νέα αυτή έφεύρεσις δέν μπορεί δυστυχώς νά ένθουσιάση τόν πολλόν κόσμο γιατί τά κουνελούφασματα είναι πανάκριβα. 'Η μόνη παρηγοριά που μένει είναι πώς άν έπιρρατήτη σούς; πλουσίους αυτή ή μόδα, τότε οι φτωχοί θ' αγοράζουν φηνηότερα τά άλλα ύφασματα.

***

3.000.000 δόντια

Στή Φιλαδέλφεια τή; 'Αμερικης λειτουργεί τó μεγαλύτερο έργο- στάσιο του κόσμου κατασκευής τεχνητών οδόντων. Τó περιοργό- ταντον που συμβαίνει σ' αυτό τó έργοστάσιον είναι ότι εργάζονται μόνο γυναίκες και δέν ύτάχει ούτε ίχνος άνδρός—έστο και για δέγμα. Οι εργάτριές που έχουν έκδοθη από τά μικρά τους χρόνια σ' αυτή τή δουλειά κί παίζουν κολοσσια ήμερομιάθια, γιατί έ- χουν άποκτήσει μοναδική ειδικότητα. 'Η ήμερησία παραγωγή του έργοστασιου αυτού είναι 3 000.000 δόντια !...

***

Φυτά... Θησαυροι

Στάς Φιλιππίνας Νήτους βλαστάνει ένα είδος μπαμπού, που τó λένε οι ίθαγενείς «ρα μ π α σ ί ρ» και που καμιά φορά κρύβει στήν κουφάλα του πολύτιμα και πολύχρωμα πετράδια. Έννοείται, ότι αυτό είναι λαχείο που σπάνια πέφτει, ενώ υπάρχουν και κίτι καρδία (κοκό) που κρύβουν συχνότατα τόν κέλυσός τους μικρά μαργαριτάρια μεγέθους κεφαλιού καρφίτσας ή ρεβιθίου. Οι ίθα- γενείς όμως δέν δίνουν και τόση σημασία στά μαργαριτάρια και προτιμούν νά τά... τρώνε μαζί με τά καρδία !...

φπόουλο με φτάνει... Γειά σου !

— "Ωρα καλή !...

***

Μέ ξύλησαν οι θόρυβοι του δρόμου. Τό δωμάτιό μου ήταν γεμάτο ήλιο, και τó ρολόι του τοίχου έδειχνε τις έντεκα. Άπο κά- του έρχονταν κωβέντες γυναίκες—μιά άσυνήθιστη για τήν ώρα κείνη φλυαρία. Είπα : «κάνενας καυγάς τής βρύσης» και σιωπήθηκα νά ντυθώ. Μά καθώς πλησίασα στό τζάμι κί έρριξα μία ματιά έξω, κατάλαβα ότι δέν ήτανε φιλονεικία. Κάτι άλλο βέβαια είχε μα- ζέψει σ' ένα πολυθρόνο γροθιό τεις γειτόνισσες με συμπονετικά τάχα ξεφωνητά και χειρονομίες. Άνοιξα τó τζάμι και ρώτησα :

— Τι τρέχει, κυρά Σπύρρινα !

Άπάντησαν όλες μαζί. Μά κ' έτσι κατάφερα νά ξεχωρίσω τó νόημα, που ήταν άλήθεια για κλάμα. 'Η θάλασσα είχε βγάλει στήν άκρογιαλιά, κοντά στις Παράγκες, πέντε ανθρώπινα κορμιά και τά συντρίμμια μιάς βάρκας. Και λέγανε τάχα πώς πέντε κατάδικοι, βαρυσκοινίτες, θανατοφόροι,—ποιάς ξέρει, παιδάκι μου—σπάσανε τή νύχτα τήν πόρτα του Βουλευτικού, σκοτώσανε τó σκοπό μέ μα- χαίρι και γρήγορα κατηφόρισαν στό γιάλο. Μά, σάν γενοφερόμενοι που ήσανε, δέν ξέρανε τά κατατόπια μας, και στή σαστιμάρα τους δέν πήγανε νά φύγουν από στεριά, από τó δρόμο τ' Άργους, μά από τή θάλασσα. Μπήκανε λοιπόν στή βάρκα του Φρουραρχείου που τή βρήκανε έρημη κί άνοιχτηκαν νά βρούν άντίκρυ, με τά κου- πιά, κατά τούς Μύλους ή τó Κυβέρι, νά πιάσουν τó κλαρί. Κανέ- νας δέν τούς πήρε κάβo με τó χεινοβοζάδωνον παλιόκαιρο, τρείς ώρες ύστερ' άτο τά μετάνοχη. Κί' άν πούμε πώς μερικοί άπ' αυ- τούς ήξεραν κολύμπι, πάλι δε μπόρζσαν νά πιάσουν τήν άντικρυνή στεριά, νά γλυτώσουν.

— Τι νά γλυτώσουν; Έκανε μία άλλη γερόντισσα. Ζωή στερε- μένη, ζωή στά σίδηρα. Καλλίτερα έτσι.

Και με τó θλιβερό αυτό έπιτάφιο έκλεινε ή εξιστόρηση τής νυ- χτερινής τραγωδίας. Τή στιγμή έκείνη φράνθηκε στό δρόμο κί' ό μπάρμπα Φώτης φέρνοντας τó ροφόπουλο κί' άκουσε τά τελευταία λόγια τής γυναίκας. Άνέβηκε τή σκάλα με σκυφτό τó κεφάλι.

— Τάμαθες, Φώτη; τού είπα χαμηλόφωνα. Θά μπορούσαμε νά τούς γλυτώσουμε, καϊμένε.

Ο ψαρῶς κούνησε τó κεφάλι.

— Δέ θά μπορούσαμε... Κ' έπειτα, τί; Κατάδικοι. Ζωή στερε- μένη... Καλλίτερα έτσι... Μά ως για τά φαντάσματα είνε σίγουρο, ξέρεσι πώς...

— Καλά, καλά... Πίνεις τώρη ένα κονιάκ;

Ο μπάρμπα Φώτης δέν έλεγε ποτέ όχι. Στέφ. Δάφνης

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Νεκροί... βρασμένοι !...

Κατά τόν μεσαίωνα, κατά τήν περίοδον των σταυροφοριών δέν ύπήρχε κανένας τρόπος βαλσαμώσεως των πτωμάτων των ευ- γενών που πέθαιναν πάνω στή μάχη για τήν θρησκεία τους. Και όμως οι περισσότεροι είχαν εκφράσει ως τελευταία τους επιθυμία νά μεταφερθί τó πτώμα τους στήν πατρίδα τους και νά ταφή στήν πατρική γή. Για νά μπορέσουν λοιπόν νά εκπληρώσουν τις τε- λευταίες έντολές των άρχηγών τους οι σταυροφόροι άπεφάσισαν νά κομμάτισουν τά πτώματα των νεκρών και νά τά βράσουν επί ώρες μέσα σέ νερό και κρασί, έως δτου χωρίσουν τά κόκκαλα από τó κρέας ! Τά κόκκαλα έπειτα τά άρωματίζαν και τά έστελναν στήν πατρίδα έκάστου εύγενούς.

Έτσι όταν ό Λουδοβίκος κόμης τής Θουριγγίας πέθανε στό γυ- ρισμό από τήν πρώτη σταυροφορία κατά τόν 'Οκτώβριο του 1189 στήν Κύπρο, ό άδελφός του διέταξε νά βράσουν τó πτώμα του και νά κάνουν τήν καρδιά του στάχτη. Τά κόκκαλα λοιπόν και τήν καρδιά του τά πήρε κατόπι μαζί του στή Γερμανία και τά έθαψε εκεί πέρα, τó κρέας όμως θάφτηκε στήν Κύπρο.

Τό πτώμα του Γερμανού αυτοκράτορος Φρειδερίκου Βαρβαρό- σα μετεφέρθη στήν Άντιόχεια και εκεί βράστηκε. Τό κρέας τó έθα- ψαν στή μητρόπολη τής πόλεως τά δε όστά τά έθαψαν στήν Τύρο.

Έπίσης όταν ό κόμης τής Θουριγγίας Λουδοβίκος ό Δ', ό σύ- ζυγος τής Άγίας Έλισάβετ, πέθανε στό 'Οκλιάντο από πανάλη, τó πτώμα του κατ' άρχάς τυλίχτηκε μέσα σέ λευκά σάβανα. 'Υ- στερα όμως άτεφάσισαν νά τόν βράσουν. Τά κόκκαλά του τó έβα- λαν σέ ένα ώρατο και μεγάλο κιβώτιο, τó οποιο έφόρτωσαν σ' ένα άλογο. Έτσι οι συμπολεμιστάι του μετέφεραν τά όστά του άρ- χηγού τους στήν πατρίδα του. Στό δρόμο όταν ήθελαν νά ξεκου- ρισθούν έβαζαν τó κιβώτιο με τά κόκκαλα μέσα σέ μιά έκκλησία, τó σκέπαζαν με ένα κουβούκλιο, και άναβαν γύφω—γύφω κεριά και λιβάνι.

Κατά τόν ίδιο τρόπο μετεφέρθη στήν Γαλλία και ό νεκρός του Άγιου Λουδοβίκου του βασιλέως τής Γαλλίας, όταν πέθανε τó 1270 στήν Τύνιδα κατά τήν δεύτερη του σταυροφορία. Τά σπλά- χνα του μετεφέρθησαν και θάφτηκαν στήν Σικελία σύμφωνα με τήν επιθυμία του βασιλέως Καρόλου τής Άνδελαιούσης, τά κόκ- καλα όμως τ'επιτέτηθησαν στήν ώρισμένη τους θέση στήν έκκλη- σία του Άγιου Διονυσίου στό Παρίσι, όπου θάπτοντο όλοι οι βασιλείς τής Γαλλίας.

***

Ποιό βιβλίο έχει τήν μεγαλύτερη κυκλοφορία ;

Τό βιβλίο που κυκλοφορεί περισσότερο σ' όλο τόν κόσμο, είνε ή 'Αγία γραφή. Κατά τó παρελθόν έπος άπειτάλησαν από τήν Άμερική σέ όλο τόν κόσμο τριάντι έκατομμύρια αντίτυπων. Άπό τά άντίτυπα αυτά τά περισσότερα πουλήθηκαν ή έδορήθησαν υπό διαφόρων Θρησκευτικόν σωματείων. 'Ο αριθμός των άντίτυπων τής άγίας γραφής τά οποία έκτυπώνται σέ όλο τόν κόσμο, είναι άδύνατον νά ύπολογισθί. 'Η άγία γραφή έχει μεταφρασθεί σέ όλες τις γλώσσες και τις διαλέκτους του κόσμου, άποτελεί δε τήν μεγαλύτεραν επιτυχία από άτόπως έκδόσεως βιβλίου.

*

ΤΕΤΡΑΣΤΙΧΑ

Σ Ε Μ Ι Α Μ Ε Λ Α Χ Ρ Ο Ι Ν Η

Γιά νά μαζεύη τις ψυχές στήν Κόλαση δευατία 'Ο διάβολος σου χάρισε τά δυό του μαζά μάτια! Μά κί' ό Χριστός τόσες φωτιές ψυχές για νά γλυτώση 'Απ' τή δική του τήν καρδιά λιγάκι σούχει δώσει !...

ΕΤΟΙΜΑΣΘΗΤΕ, ΟΠΛΙΣΘΗΤΕ, ΛΑΒΕΤΕ ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΣΑΣ !

ΕΡΧΕΤΑΙ ! ΕΡΧΕΤΑΙ ! ΕΡΧΕΤΑΙ !

Ο Μ Π Α Λ Α Ο Ο

(Τό νέο μας μυθιστόρημα)

Θα σάς καταπλήξη, θα σάς τρομάξη, θα σάς φέρη φρικιάσεις, θα σάς γοητεύση, θα σάς θυμήση τόν περίφημο 'ΚΑΡΠΑΝ ΒΡΥΚΟΛΑΚΑ,,